

Wybór właściwej drogi w przetomowym momencie historii

Społeczeństwo obywatelskie wzywa do solidarności i zdecydowanego zaangażowania w ekologiczną i społeczną transformację na rzecz odporności, niezależności energetycznej i pokoju

Wytoczona przez Rosję wojna z Ukrainą to przerażający akt agresji i porażka dyplomacji. Jest to punkt zwrotny w historii - dla Ukrainy, dla Europy i dla porządku międzynarodowego. Konflikt ten pokazał, do czego Kreml jest w stanie się posunąć, aby przeforsować swoje plany. Ujawnił również niezwykle szkodliwą zależność UE od rosyjskich paliw kopalnych. Nie możemy ignorować faktu, że żyjemy w świecie, w którym reżimy autokratyczne mogą i będą prowadzić wojny oraz dążyć do podważenia wielostronnego porządku demokratycznego. Nasz styl życia, polityka i sposób rządzenia muszą się dostosować do tej nowej rzeczywistości.

Dzisiejsza Unia Europejska jest zasadniczo projektem pokojowym powstałym w następstwie dwóch straszliwych wojen światowych, które zniszczyły Europę i pogrążyły świat w chaosie. Politycy powiedzieli „*nikdy więcej*”. Unia Europejska musi solidaryzować się z Ukrainą i osobami uciekającymi przed wojną, jednocześnie izolując reżim Putina politycznie i ekonomicznie. Jednocześnie nie możemy zejść z raz obranej drogi, dlatego UE musi zareagować wyraźnym zobowiązaniem do przyspieszenia zielonej i sprawiedliwej transformacji zapewniającej nam zrównoważony rozwój, odporność i niezależność.

My, społeczeństwo obywatelskie, zwracamy się do decydentów w całej UE o dostrzeżenie fundamentalnej potrzeby bezprecedensowej współpracy na rzecz naszej wspólnej przyszłości i podjęcie następujących zobowiązań:

1) Wezwanie do natychmiastowego zawarcia pokoju i do solidarności

- **Z Ukraińcami** - o ich prawo do integralności terytorialnej i samostanowienia, odcięcie finansowania reżimu rosyjskiego przez UE; z milionami uchodźców, poprzez przyznanie statusu pobytu w UE i finansowanie; o powojenną odbudowę kraju; oraz podkreślenie, że UE jest partnerem Ukrainy i może być jej domem;
- **Z wszystkimi ludźmi uciekającymi do Europy** - obrona powszechnych praw człowieka wszystkich ludzi, w tym prawa do szukania schronienia i azylu; położenie kresu skrajnie niesprawiedliwemu traktowaniu przybywających do Europy uchodźców uciekających przez innymi kryzysami i konfliktami; wezwanie UE i rządów państw UE do uzgodnienia nowej europejskiej polityki legalnej imigracji;
- **Z krajami przyjmującymi uchodźców** - umożliwienie skorzystania z Funduszu Spójności i innych funduszy UE dla wspomożenia aktów solidarności; zapewnienie wszystkim gminom możliwości i

wsparcia finansowego w zakresie przyjmowania uchodźców, dzięki czemu będą one uczestniczyły w polityce migracyjnej i pełniły rolę bezpiecznych przystani;

- **Ze społeczeństwem obywatelskim i związkami zawodowymi na Ukrainie, w całej UE i w krajach kandydujących do UE, a także wobec likwidowanych organizacji społeczeństwa obywatelskiego i związków zawodowych w Rosji i na Białorusi** - wspieranie roli i potencjału społeczeństwa obywatelskiego oraz wolnej prasy wzmocni demokrację i odporność na autorytarne reżimy, jak również zwiększy spójność społeczną w obliczu totalitarnej propagandy;
- **Z krajami Globalnego Południa borykającymi się z rosnącymi cenami żywności i energii**, poprzez wspieranie skoordynowanej na szczeblu międzynarodowym w ramach struktur Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywnościowego na Świecie reakcji na kryzys głodu narastający od 2014 r.; współpracę w celu wspierania systemów zabezpieczenia społecznego i zrównoważonej produkcji żywności w małych gospodarstwach rolnych, zamiast dotowania zwiększania eksportu żywności z UE kosztem długoterminowego zrównoważonego rozwoju, bioróżnorodności, ochrony wody i gleby na jej terytorium; oraz natychmiastowe wdrożenie środków stabilizujących światowe ceny żywności i zabezpieczających prawo do żywności dla wszystkich ludzi.

2) Całkowite zaprzestanie importu paliw kopalnych z Rosji i zobowiązanie się do przyspieszenia działań na rzecz pełnej niezależności od paliw kopalnych

- **Natychmiastowe ograniczenie i szybka eliminacja zużycia paliw kopalnych z Rosji:** od ograniczeń i sankcji na import paliw kopalnych po poważne wysiłki na rzecz zmniejszenia zapotrzebowania na energię w całej UE, zarówno w gospodarstwach domowych, jak i w sektorze publicznym i przemysłowym. Skoordynowane wysiłki na rzecz ograniczenia zużycia energii są silnym sygnałem woli politycznej i solidarności rodzącym odwagę polityczną, by całkowicie zakreć kurek z rosyjską ropą i gazem;
- **Brak zgody na zastępowanie rosyjskich paliw kopalnych nowym uzależnieniem od innych reżimów autokratycznych lub praktyk powodujących znaczne zanieczyszczenie środowiska.** Nie możemy sobie pozwolić na dalsze uzależnianie się od paliw kopalnych i związane z tym uzależnienie polityczne, a jednocześnie na pogłębianie kryzysu klimatycznego, który staje się globalną katastrofą, ani na narażanie zdrowia i środowiska poprzez ekspansję szczelinowania i nowe rurociągi, co prowadzi do nowych form uzależnienia;
- **Natychmiastowe podjęcie zobowiązania do osiągnięcia 100% udziału zrównoważonych źródeł energii odnawialnej najpóźniej do 2040 r.** oraz do inwestowania w opracowywanie map obszarów odpowiednich i nieodpowiednich do rozwoju takiej energetyki w celu ochrony różnorodności biologicznej i społeczności w całej Europie;
- **Promowanie głęboko transformacyjnych polityk i inwestycji mających na celu oszczędność energii, efektywność energetyczną i efektywne gospodarowanie zasobami, gospodarkę obiegu zamkniętego i oszczędność zasobów.** Przyspieszy to odejście od uzależnienia od rosyjskich paliw kopalnych i surowców, będzie bardziej efektywnym rozwiązaniem w zakresie dopasowania podaży do popytu, umożliwi wykorzystanie w 100% odnawialnych źródeł energii oraz zmniejszy ryzyko wzrostu cen źródeł energii i zasobów naturalnych;
- **Poprzez finansowanie unijne i krajowe oraz szersze zachęty promowanie uniezależniania się od paliw kopalnych,** a także likwidacja wszelkich dotacji i zachęt prowadzących do takiego

uzależnienia;

- **Wynegocjowanie mocnego pakietu klimatycznego Fit-for-55.** Każda redukcja powyżej 55% dodatkowo przyczynia się do zmniejszenia zależności od paliw kopalnych i jest krokiem w kierunku uniknięcia zagrożenia klimatycznego oraz jego katastrofalnych skutków;
- **Wyjście z przestarzałego Traktatu Karty Energetycznej (TKE) i wyłączenie gazu i energii jądrowej z taksonomii.** Traktat TKE utrzymuje przyszłościowe uzależnienie od paliw kopalnych i ogranicza działania rządów zmierzające do zmniejszenia zależności od nich. Kryzys ukraiński wyraźnie pokazał, jak szkodliwe jest uzależnienie od gazu ziemnego, a także jakie ryzyko stwarza energia jądrowa podczas konfliktów zbrojnych.

3) Sprawiedliwa społecznie transformacja ekologiczna uniezależniająca nas od paliw kopalnych i surowców

- **Utrzymanie silnego poparcia dla Europejskiego Zielonego Ładu będącego prawdziwą transformacją,** określającego zobowiązania i wyraźnie wyznaczającego etapy realizacji celów w zakresie dekarbonizacji, oszczędności surowcowych, gospodarki obiegu zamkniętego, transformacji ekologicznej i sprawiedliwości społecznej w celu szybkiego zmniejszenia zależności UE od paliw i surowców oraz wzmocnić odporność gospodarczą, społeczną i ekologiczną. Ograniczy to potencjalne pole konfliktu i zminimalizuje ryzyko, że takie zależności zwiążą nam ręce na płaszczyźnie politycznej. Unijny projekt transformacji ekologicznej zmniejsza długoterminowo ryzyko konfliktu o zasoby, stwarza kluczową możliwość zmniejszenia nierówności społecznych, a także daje UE poczucie celu i nadzieję jej obywatelom;
- **Sprawiedliwy podział obciążeń i obowiązków, a także specjalne opodatkowanie zysków przedsiębiorstw energetycznych mających siedzibę w UE; likwidacja rajów podatkowych i luk prawnych** oraz przejście na skuteczne **opodatkowanie bogactwa; reforma przestarzałych systemów taryfowych wywołujących zmienność cen i prowadzących do ubóstwa energetycznego i komunikacyjnego; reforma systemu dotacji wspierającego**

wykorzystanie **paliw kopalnych** i zależność od nich, a także **ograniczenie w czasie obniżek podatków od paliw kopalnych wprowadzonych w odpowiedzi na kryzys**, aby uniknąć nowych zachęt, blokad i wsparcia dla rosyjskiego eksportu; oraz **ograniczenie spekulacji na kluczowych surowcach żywnościowych;**

- **Wykorzystanie dochodów z podatków do inwestowania w renowację** budynków i środki przeciwdziałające ubóstwu energetycznemu, a także w **transport publiczny i transport aktywny** oraz inne środki przeciwdziałające ubóstwu komunikacyjnemu, w tym bezpłatny lub tani transport publiczny; **wzmocnienie systemów ochrony socjalnej, w tym systemów odpowiednich dochodów minimalnych i płac minimalnych zabezpieczających przed ubóstwem** oraz innych mechanizmów wsparcia, bez dyskryminacji ze względu na wiek, w połączeniu ze środkami w zakresie cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla i zanieczyszczeń, niezbędnymi do przeprowadzenia w gospodarce koniecznej transformacji ekologicznej;
- **Inwestycja w sprawiedliwą transformację.** Zobowiązanie się do utworzenia silnego i stałego Społecznego Funduszu Klimatycznego z dużym budżetem na wsparcie transformacji, uzupełniającego

budżet UE i unijne fundusze na rzecz odbudowy; zapewnienie, że Europejski Filar Praw Socjalnych rzeczywiście jest czynnikiem wiodącym transformacji ekologicznej, łącząc EZŁ z silną polityką społeczną, w tym ze środkami mającymi na celu wyeliminowanie niepewności zatrudnienia, które jest motorem ubóstwa, w tym ubóstwa energetycznego i ubóstwa komunikacyjnego; oraz zapewnienie solidarności między regionami i wykorzystanie funduszy UE dla wsparcia odejścia od zależności od paliw kopalnych.

4) Odrzucenie fałszywych i krótkoterminowych rozwiązań

- **Uznanie uwypuklonych przez wojnę słabych punktów obecnego systemu i w konsekwencji przyspieszenie transformacji w kierunku systemu żywnościowego sprzyjającego naturze:**
Ekosystemy przyrody są naszymi systemami podtrzymania życia. Zdrowie ekosystemów ma zasadnicze znaczenie dla naszej odporności na zmiany klimatu, dla bezpieczeństwa żywnościowego i wodnego oraz dla powietrza, którym oddychamy.
- **Odrzucenie wezwań grup partykularnych interesów do zawieszenia inicjatyw ekologicznych i** przyjęcie w ciągu kilku tygodni ustawy o odtworzeniu przyrody i zmienionego rozporządzenia w sprawie zrównoważonego stosowania pestycydów, przyspieszenie wdrażania strategii dotyczących różnorodności biologicznej, gleby i strategii „od pola do stołu” oraz podjęcie zobowiązania do wprowadzenia prawdziwej gospodarki regeneracyjnej. Podobnie jak zmiany klimatu, utrata różnorodności biologicznej i załamywanie się ekosystemów stanowią egzystencjalne zagrożenia dla ludzkości, które nie ominą nikogo;
- **W kwestii nawozów, pasz i żywności: ukierunkowanie na rozwiązania zrównoważone w miejsce dalszej intensyfikacji rolnictwa w UE** - na praktyki agroekologiczne, na ograniczoną ilościowo i lepszą jakościowo produkcję zwierzęcą prowadzoną zgodnie z wysokimi standardami dobrostanu zwierząt, na zmniejszenie spożycia mięsa, nabiału i jaj oraz na przyspieszenie inicjatyw na rzecz ograniczenia marnotrawstwa żywności. Europejskie systemy żywnościowe, zarówno te, których celem jest zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego w regionie, jak i w skali globalnej, muszą być w pełni spójne z Zielonym Ładem i uwzględnione w długoterminowych planach transformacyjnych;
- **Nie należy wykorzystywać niezależności energetycznej do uzasadniania zwiększania spalania drewna, za to trzeba stopniowo wycofywać się z uprawy roślin spożywczych na biopaliwa:** istnieją o wiele skuteczniejsze środki nie zagrażające jakości powietrza, zdrowiu publicznemu i różnorodności biologicznej;
- **Odrzucenie wezwań do deregulacji zabezpieczeń środowiskowych** - potrzebujemy ochrony społecznej i środowiskowej. Na przykład, proponowane przyspieszenie wydawania pozwoleń na energię odnawialną może być korzystne w niektórych przypadkach, ale ocena środowiskowa oparta na dowodach i udział społeczności lokalnej pozostają kluczowe dla wyboru właściwych projektów, lokalizacji i zapewnienia wsparcia mieszkańców. Ponadto, należy odrzucać wezwania do wprowadzenia odstępstw od ważnych zabezpieczeń środowiskowych - dotyczących azotanów, poziomów pozostałości pestycydów, warunkowości WPR. **Środki ochrony środowiska i zdrowia obowiązują w UE z bardzo ważnych powodów, a kryzys nie umniejsza potrzeby tej ochrony.**

5) Obrona wartości UE i praw człowieka w skali globalnej

- **Uznanie, że UE jest projektem pokojowym i że ten konflikt jest częścią szerszego ataku na europejski**

model pokoju, demokracji, zaangażowania obywateli i społeczeństwa obywatelskiego oraz poszanowania praworządności;

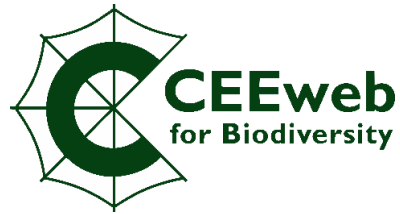
- **Inwestowanie w dyplomację, prawa człowieka oraz uczciwe i zrównoważone praktyki handlowe z partnerami o podobnych poglądach na całym świecie.** Tylko dzięki głębokiemu wzajemnemu szacunkowi i więziom istnieje szansa na wspólne powstrzymanie ataków autorytarnych reżimów na porządek światowy. Jest to nasza wspólna odpowiedzialność. Jest to także niezbędne z perspektywy naszego stylu życia.

W tym przełomowym momencie historii UE musi pozostać projektem pokojowym. My, społeczeństwo obywatelskie, wzywamy Was do podjęcia zobowiązań i wdrożenia powyższych działań. Dzięki temu nie staniemy się ofiarami historii, ale architektami pokojowej i zrównoważonej przyszłości. Naszej wspólnej przyszłości.

Zwracamy się do decydentów w całej UE o dostrzeżenie fundamentalnej potrzeby bezprecedensowej współpracy na rzecz naszej wspólnej przyszłości i podjęcie powyższych zobowiązań:

Friends of the Earth Ireland

Make Mothers Matter

